

Тема. Диференціація звуків та букв «С» і «Ш».

Мета: навчити розрізняти букви і звуки [С] і [Ш].

Цілі.

1.Освітні:

1.1.Учити школярів розрізняти дані звуки за акустичними та артикуляційними ознаками.

1.2.Розвивати логічне мислення, творчу уяву.

1.3.Росширити словниковий запас та актуалізувати накопичений словник.

1.4.Закріпити правильну вимову звуків [С] і [Ш].

2.Корекційні.

2.1.Навчити розрізняти звуки і букви в складах, словах, реченнях.

2.2.Уточнення правильної і корекція неправильної вимови звуків.

2.3.Розвивати рухливість артикуляційного апарату, дрібну моторику.

2.4.Розвивати фонематичне сприйняття, звуковий аналіз та синтез слів.

2.5.Формувати кінестетичні відчуття на даний артикуляційний уклад.

2.6.Оволодіти навичками писемного мовлення.

3.Виховні.

3.1.Виховувати позитивний емоційний настрій, наполегливість та самостійність

3.2.Виховувати інтерес до логопедичних занять, бажання говорити правильно, писати грамотно.

Матеріали: індивідуальні дзеркальця, «карта подорожі»,предметні та сюжетні малюнки, іграшки «Кішка», «Собака», комп'ютери лінгафонної системи.

Хід заняття

I.Організаційна хвилинка.

- Продзвенів дзвінок. Починається урок. Отже, встали прямо, спинки рівненькі.

Виконуємо дихальну гімнастику.

(На дошці висить схема - дихальні вправи по Іполітовій).

Вдих через ніс – видих через рот;

Вдих через рот – видих через ніс;

Вдих через ніс – видих через ніс;

Вдих через рот – видих через рот.

-А що ми маємо тренувати,якщо хочемо навчитися правильно,чітко вимовляти звуки?(губи,зуби,язик,тверде піднебіння ,м'яке піднебіння,маленький язичок).

- Тож саме час потренувати наші мовленнєві органи, зробити артикуляційну гімнастику.(малюнок №1).

- Добре, а зараз треба руки розім'яти і зробити пальчикову гімнастику.(Вправи на розвиток дрібної моторики рук).

«Прапорці»

«Кулька».

«Їжачок».

«Дерева».

(малюнки №2,3,4,5.)

Робота зі скоромовками.

Логопед.

Поправляєм язички,
Щоб не плутались значки.
Перший ряд вже починає -
Скоромовку промовляє.

Учні першого ряду

Шишки на сосні
Шишки на столі
У Соні шашки
У Саші шишки.

Логопед.

Другий ряд теж не дрімає
І швиденько промовляє.

Учні другого ряду

Всіх скоромовок не перемовиш,
Не перескоромовиш.

II.Повідомлення теми заняття

- Подивіться на дошку і вирішіть ребуси.

Ш + ум = Шум

С + ум = Сум

- Скажіть з яких букв починаються слова, які ми вгадали?

(з букв «С» та «Ш»).

-Правильно. Сьогодні на уроці ми продовжимо працювати над цими звуками. Наше завдання навчитися розрізняти звуки «С» і «Ш» в складах, словах, реченнях. Щоб всього цього навчитися потрібно сидіти тихо, бути уважним, активним, старанним.(**Стук у двері**).

- Ой, діти до нас на урок прийшли гості, але вони хочуть, щоб ви самі здогадались хто вони. Ось послухайте про них загадки:

Собою не птиця,
співати не співає,
а хто до хазяїна йде,
знати дає. (собака).

Хто з хвостиком із вушками?

У кого лапки з подушками?

Як іде, ніхто не чує.

Тихо крадучись, полює.

І маленькі, сірі мишки

Утікають геть від (кішки).

(Зустріч гостей)

- Подивіться, вони до нас прийшли не з порожніми руками. Давайте подивимося, що в лапках принесла Кішка. (**Показ карти острова-малюнок №6**). Це карта острова!

- Кішка мені підказує, що вони на цьому острові сховали скриню зі скарбами. - А зараз хочуть перевірити, чи не знайшов хтось, та поділитися скарбами з вами. - Але їм страшно одним йти, та й знань у них мало. Ну, що допоможемо нашим гостям... !

- Перед початком нашої подорожі, скажіть, що для вас є скарб? (**Відповіді дітей**).

- Ну, що ви готові в путь! В путі будемо робити зупинки для відпочинку. (**Діти сідають за комп'ютери. На моніторі карта острова**).

- Ну ось... ми опинилися на острові. Собака нас привела до старого покинутого корабля. Тут ми зробимо першу зупинку.

- Кішка скаржить на Собаку, що та не завжди правильно її називає, замість Кішка - називає Кіска. Він не вміє вимовляти звук [ш]. А Кішка Собаку теж неправильно називає не Собака, а Шобака, вона не вимовляє звук [с].

- Діти, давайте навчимо їх правильно вимовляти звуки [с] і [ш]. Покажимо, як повинні працювати наші губки, язичок, голосові зв'язки.

III. Актуалізація знань.

1. Артикуляція звуків за акустичними та артикуляційними ознаками.

1.1. Проводиться за планом: положення губ, зубів, язика, голосових зв'язок, характер повітряного струменя. (**схеми №1,2**)

1.2. Виділяється спільне та відмінне в артикуляції даних звуків. (**схема №3**).

2. Диференціація ізольованих звуків [с] і [ш].

2.1. Вправлення учнів у колективній вимові звуків [с] і [ш] з акцентуванням їхньої уваги на залежності звуковимови від зміни позиції язика в ротовій порожнині та губ:

Вправа «Назви відповідну букву»

↓	↑	↓	↓	↑	↓	↓	↑	↑	↑	↓
С	Ш	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Вправа «Напиши відповідну букву»

—	о	—	о	—	—	о	о	—	о
С	Ш	.	.	.	.	.	.	.	.

- Молодці, відправляємось далі в путь!

3. Диференціація звуків [с] і [ш] у складах.

- Ось ми прийшли до печери. Щоб її пройти потрібно сказати та написати чарівні склади:

ше — се — ше	сма — шму — сма
са — шу — са	йшли — йшли — сли
сме — шме — сме	сла — йшла — сла

(Діти повторюють склади у різному темпі).

Гра «Шифрувальники»

(написати склади з відповідними буквами)

↓ О	↑ А	↓ Е	↓ У	↑ О
Ои	а	Оу	е	Оа

«Промовити чистомовки»

Язык угору – ша,ша,ша;
Наша Даша в ліс пішла.

Язык донизу – са,са,са.
Укусила ніс оса.

Язык угору – ши,ши,ши.
Дашу в лісі ми знайшли.

Язык донизу – си,си,си.
Бережись ти від оси.

- Ну,що нам знову пора в дорогу.

4.Диференціація звуків [с] і [ш] в словах.

- Ось тепер ми опинилися на березі річки.

- Подивіться наші друзі взяли з собою картинки(малюнок №7). Але не як не можуть їх поділити. Допоможемо їм.

1.Запишіть слова в два стовпчики - 1-й картинки які ви віддасте Кішці,а у 2-й які віддасте Собаці.

2.Визначте послідовність звуків у слові,їхню кількість,місце щодо інших звуків(після якого,перед яким).

3.Чим відрізняються ці пари слів?

- Кішка та Собака вирішили написати листа додому,але не можуть вставити у слова букви. Спробуйте їм допомогти.

Гра «Пропущені букви»(розвиває навички каліграфічного письма).

С К О Р І Ш

С Т Р А Ш Н О

С _ О _ І _

_ Т Р _ Н _

_ К _ _ Ш

_ С Т _ А _ О

С _ _ Р _ _

С _ Р _ Ш Н _

4. Звуко-буквений аналіз слова- Скоріш.

- Собака каже,що ви молодці,без вас вони б не впорались. А Кішка придумала для вас цікаву гру.

Гра «Плутанина» (розвиває навички правильного читання).

1.Розділіть слово на склади: **листоноша**.

2.Прочитайте слово по складах,починаючи з кінця.

3.Прочитайте слово пропускаючи 1-й або кілька останніх складів.

4.Прочитайте слово по заданій послідовності:2,4,1,3; 4,1,3,2.

5.Фізкультхвилинка.

Пригадайте, друзі, вмить,
як пшениченька шумить:

-Ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш.

Як шумлять у птаха крила:

-Ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш.

в морі синьому - вітрила:

-Ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш-ш.

Вітер з гаєм розмовляє,
сильний вітер повіває:

-С-с-с-с-с-с-с-с-с-с.

Ми теж трохи пошуміли,

від роботи відпочили

і тихенько усі сіли:

-С-с-с-с-с-с-с-с-с-с.

(Пропонований текст учні супроводжують коливальними рухами лівої чи правої руки.)

6.Диференціація звуків [с] і [ш] в реченнях.

- Собака мені шепоче,що ви тільки разом можете все робити,а якщо опинитесь одні,то ви тут же розгубитеся,нічого не зможете зробити. Це так?

- Давайте доведемо їм,що ви і поодиночці зможете добре працювати. Поділіть текст на речення та запишіть.

Гра «Деформований текст»(розвивати вміння бачити слова,написані різним шрифтом.)

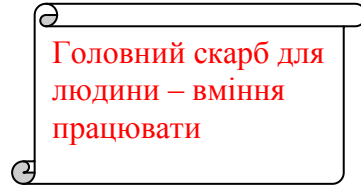
У досягли *нашому* червоні *саду* вишні *красиво*.

- Кішка мені підказує, що ми вже прийшли. Вона побачила дорогу,яка приведе нас до скарбів.

7.Підсумок заняття.

Дивиться,скриня!А в ній згортки. Ці згортки - і є їхні скарби..... там щось написано:

-

- Праця школяра – це навчання!А скарби – це наші знання,які ми отримуємо на уроках.

- Чому ми навчилися на уроці?

- З якими звуками ми працювали ?

- Що спільного в артикуляції цих звуків?

- Чи однакова їх вимова?

- Якими буквами позначаються ці звуки на письмі?

- Нащо схожі букви «С» та «Ш»?

- Покажіть їх за допомогою пальців рук.

8.Оцінювання роботи учнів.

- Ось ми з'ясували який скарб заховали Кішка з Собакою. Вони сподіваються,що ви і далі будете шукати і ніколи не втратити свої скарби.

- А зараз нашім друзям пора йти,та й час нашого уроку підійшло до кінця.

(Діти прощаються з гостями).